

Sygn. akt IV Ca 246/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 maja 2013 r.

Sąd Okręgowy w Słupsku IV Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący SSO Mariola Watemborska

Sędziowie SO: Jolanta Deniziuk (spr.), Wanda Dumanowska

Protokolant: Barbara Foltyn

po rozpoznaniu w dniu 29 maja 2013 r. w Słupsku

na rozprawie

sprawy z powództwa Z. W. (1)

przeciwko (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w S.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda od wyroku Sądu Rejonowego
w Słupsku z dnia 19 lutego 2013r., sygn. akt IX C 637/12

1. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że

a) zasądza od pozwanego (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S. na rzecz powoda Z. W. (1) kwotę 15879 (piętnaście tysięcy osiemset siedemdziesiąt dziewięć) złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 30 października 2012 r. do dnia zapłaty;

b) zasądza od pozwanego na rzecz powoda 3211 (trzy tysiące dwieście jedenaście) złotych tytułem kosztów procesu;

2. zasądza od pozwanego na rzecz powoda 1994 (jeden tysiąc dziewięćset dziewięćdziesiąt cztery) złote tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt IV Ca 246/13

UZASADNIENIE

Powód Z. W. (1) wniósł o zasądzenie od pozwanej (...) sp. z o.o. w S.: kwoty 13.882,77 zł tytułem bezpodstawnego wzbogacenia wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 30.10.2012r. do dnia zapłaty, kwoty 1.996,14 zł tytułem odszkodowania wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 30.10.2012r do dnia zapłaty, zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W uzasadnieniu podniósł, że Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi nakazem zapłaty z dnia 22.03.2007r. w sprawie o sygn. akt II Nc 177/07 nakazał (...) aby zapłacił powodowi kwotę 7312,14 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 12.03.2007r. do dnia zapłaty oraz koszty procesu. Pozwanym w tej sprawie był Z. W. (1) zamieszkały w Ł.. Po uprawomocnieniu się nakazu zapłaty wierzytelność nim stwierdzona została zbyta pozwanemu, który wszczął postępowanie egzekucyjne i wskazał jako

dłużnika powoda. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Łasku wyegzekwował od powoda całość roszczenia oraz koszty niezbędne do celowego przeprowadzenia egzekucji.

W odpowiedzi na pozew pozwana (...) sp. z o.o. w S. wniosła o oddalenie powództwa w całości. Wskazała, że powód był wielokrotnie zawiadamiany o stanowisku pozwanej i podstawach, na których oparła ona swoje żądania skutkujące uzyskaniem tytułu wykonawczego. W szczególności wskazała, że nakaz zapłaty z dnia 22.03.2007r. w sprawie o sygn. akt II Nc 177/07 został wydany na podstawie weksla wystawionego przez Z. W. (1) legitymującego się dowodem osobistym (...). Dochowując należytej staranności pozwana uzyskała informację z Centrum Personalizacji Dokumentów MSW, iż Z. N. legitymujący się dowodem osobistym (...) aktualnie posiada dowód osobisty (...). Pozwana uzyskała również kserokopię pozwu wraz z załącznikami ze sprawy II Nc 177/07, potwierdzając, że powód jest prawidłowo ustalonym dłużnikiem.

Rozpoznając sprawę w I instancji Sąd Rejonowy ustalił, że Z. W. (1) wystawił weksel in blanco płatny na jego zlecenie, podpisując się na nim „Z. W. (1) (...)” i wręczył go (...) S.A. na zabezpieczenie wierzytelności z tytułu świadczenia usług transportowych. W dniu 22.09.2006r. weksel ten został przeniesiony przez syndyka (...) S.A. w upadłości przez indos na zlecenie J. F. prowadzącego działalność gospodarczą pod firmą (...) w Ł.. J. F. wypełnił weksel na kwotę 7.312,14 zł.

Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi nakazem zapłaty z dnia 22.03.2007r, wydanym na podstawie w/w weksla nakazał pozwanemu Z. W. (1) zapłacić powodowi J. F. kwotę 7312,14 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 12.03.2007r. do dnia zapłaty oraz kwotę 1.309 zł tytułem zwrotu kosztów procesu. Nakaz zapłaty został opatrzony klauzulą wykonalności w dniu 4.09.2007r. W postępowaniu, jakie toczyło się pod sygn. II Nc 177/07 przed Sądem Rejonowym dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi powód J. F. wskazał jako adres zamieszkania Z. W. (1) miejscowość Ł., (...)-(...) Ł., ul. (...). Odpis nakazu zapłaty z odpisem pozwu z pouczeniami został doręczony Z. W. (1) na ten adres. Korespondencja nie została odebrana i po dwukrotnym awizowaniu została zwrócona do Sądu i uznana za doręczoną na dzień 09.05.2007r.

Jak dalej ustalił Sąd Rejonowy wierzytelność wynikająca z nakazu zapłaty z dnia 22.03.2007r. wydanego w postępowaniu nakazowym, sygn. akt II Nc 177/07, Sądu Rejonowego dla Łodzi Śródmieścia w Łodzi przysługująca wobec Z. W. (1) została zbyta przez J. F. prowadzącego działalność gospodarczą pod firmą (...) w Ł. na podstawie umowy cesji z dnia 16.11.2010r. (...) sp. z ograniczoną odpowiedzialnością w S. (punkt 1 af umowy). Postanowieniem z dnia 8.04.2011 r. sygn. II 1 Co 3397/11, Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi nadał nakazowi zapłaty z dnia 22.03.2007 r. w postępowaniu nakazowym, wydanemu przez Sąd Rejonowy dla Łodzi Śródmieścia w Łodzi, w sprawie sygn. akt II Nc 177/07 z powództwa J. F. przeciwko Z. W. (1) klauzulę wykonalności na rzecz (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. jako następcy prawnego dotychczasowego wierzyciela.

Sąd I instancji ustalił ponadto, że (...) sp. z o.o.w S.złożyła do Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Łasku Marcina Koziara wniosek o wszczęcie egzekucji na podstawie w/w tytułu wykonawczego przeciwko Z. W. (1) i wyegzekwowanie od niego kwoty 7312,14 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 12.03.2007r. do dnia zapłaty, kosztów procesu - 1.309 zł, kosztów postępowania klauzulowego - 50 zł i kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu egzekucyjnym - 300 zł. W oparciu o informację z Centrum (...) sp. z o.o.ustaliła, że Z. W. (1)który legitymował się dowodem osobistym o numerze (...)posługuje się obecnie dowodem osobistym o numerze (...)i zamieszkuje w miejscowości K.przy ul. (...). W toku postępowania egzekucyjnego, sygn. 23683/12 Komornik przy Sądzie Rejonowym w Łasku Marcin Koziara zajął rachunki bankowe Z. W. (1)w Banku Spółdzielczym w K.i (...) Banku (...) S.Aoraz zajął wierzytelność z tytułu nadpłaty i zwrotu podatku dochodowego za 2011 r. Komornik wyegzekwował od Z. W. (1)całość roszczenia i postanowieniem z dnia 26 września 2012 r. ustalił koszty postępowania egzekucyjnego na kwotę 1.263,73 zł, obciążył nimi dłużnika oraz zakończył postępowanie egzekucyjne, pozostawiając tytuł wykonawczy w aktach sprawy.

Nadto w toku postępowania przed I instancją ustalono, że postanowieniem z dnia 28.06.2012r., sygn. I Co 982/12 Sąd Rejonowy w Łasku oddalił skargę Z. N.na czynności Komornika przy Sądzie Rejonowym w Łasku Marcina Koziara, podjęte w postępowaniu egzekucyjnym sygn. Km 23683/12, polegające na zajęciu rachunków bankowych Z. W.

(1)w Banku Spółdzielczym w K.i (...) Banku (...) S.A.oraz zajęciu wierzytelności z tytułu nadpłaty i zwrotu podatku dochodowego za 2011 r.

Mając na uwadze tak ustalony stan faktyczny sprawy Sąd Rejonowy w Słupsku wyrokiem z dnia 19 lutego 2013r. oddalił powództwo oraz postanowił, że koszty procesu ponosi powód.

Sąd Rejonowy zważył, że brak jest podstaw do przyjęcia, że świadczenie wyegzekwowane od powoda w oparciu o tytuł wykonawczy-nakaz zapłaty wydany w sprawie sygn. II Nc 177/07 Sądu Rejonowego dla Łodzi Śródmieści w Łodzi było świadczeniem nienależnym, a pozwana uzyskała korzyść majątkową bez podstawy prawnej.

Zdaniem Sądu I instancji strona powodowa zupełnie przy tym pomija, że wierzytelność z weksla ma charakter abstrakcyjny, zaś dla zbycia tej wierzytelności wystarczające było, zgodnie z art.11-16 w zw. z art. 103 Prawa wekslowego przeniesienie go przez indos. Na wekslu załączonym do pozwu w sprawie II Nc 177/07 znajdował się ciąg indosów, a zobowiązanym z tego weksla był Z. N.. Roszczenie materialne wynikające z tego weksla stało się podstawą wydania nakazu zapłaty z dnia 22.03.2007r. J. F. w pozwie wprost wskazał, że domaga się wydania nakazu zapłaty na podstawie weksla. Nadto Sąd Rejonowy uwzględnił, że w sprawie sygn. II Nc 177/07 Sąd Rejonowy dla Łodzi Śródmieścia w Łodzi przyjął w oparciu o złożony weksel, że Z. W. (1) jest dłużnikiem J. F. i zasądził od niego kwotę wynikającą z weksla. Istnienie tego zobowiązania stało się podstawą wydania nakazu zapłaty i powstania tytułu wykonawczego. Jeśli zaś (...) S.A. w upadłości była wierzycielem dwóch osób fizycznych noszących to samo pierwsze imię i nazwisko i zamieszkujących w różnych miejscowościach, to niewykluczonym jest, że nabywca tych wierzytelności J. F. wnosząc pozew w sprawie sygn. II Nc 177/07, wskazał błędnie adres dłużnika. Niewykluczona jest również sytuacja, że J. F. wypełniając weksel wpisał na nim kwotę odpowiadającą zobowiązaniu Z. W. (1). Jednakże okoliczność ta nie ma znaczenia, skoro zobowiązanie z weksla ma charakter abstrakcyjny. Powód dowiedziawszy się o prowadzonym przeciwko niemu postępowaniu egzekucyjnym w sprawie Km 23683/12 powinien był zaskarżyć postanowienie o nadaniu klauzuli wykonalności podnosząc, że nakaz zapłaty nie został mu skutecznie doręczony oraz wnieść zarzuty od nakazu zapłaty, gdzie mógłby bronić się również zarzutami ze stosunku podstawowego. Wobec tego, że powód nie wykazał przesłanek odpowiedzialności deliktowej powódki również w zakresie kwoty stanowiącej odszkodowanie powództwo podlegało oddaleniu.

Z rozstrzygnięciem Sądu Rejonowego nie zgodził się powód. Wywiódł on apelację, w której, zaskarżając wydany wyrok w całości, podniósł zarzuty naruszenia prawa procesowego, tj. art. 233 kpc w zw. z art. 494 § 2 kpc w zw. z art. 139 kpc, art. 192 kpc i art. 366 kpc, nadto art. 795 § 2 kpc oraz art. 485 kpc i art. 494 § 2 kpc w zw. z art. 366 kpc. Powód zarzucił też naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 410 kc i art. 415 kc. Apelujący podniósł, że J. F. przejął wierzytelność wraz z wekslem, który nie był wystawiony przez Z. W. (1) z Ł., z kolei powód nie był umieszczony na liście jako dłużnik nabytej wierzytelności, natomiast wystawiony przez niego weksel in blanco został przekazany do dyspozycji J. F.. Zdaniem apelującego Sąd I instancji błędnie przyjął, że w toku postępowania toczącego się przed Sądem Rejonowym w Łodzi w sprawie II Nc 177/07, jak i w toku postępowania klauzulowego oraz egzekucyjnego (KM 23683/12 powód Z. W. (1), zam. w K. miał przymiot strony i posiadał legitymację do skorzystania z przysługujących mu prawem środków zaskarżenia. W ocenie nadto powoda, wbrew twierdzeniom Sądu meriti wydanie nakazu zapłaty na podstawie weksla wystawionego przez inną osobę (Z. W. (1), zam. w K.), niż podmiot oznaczony jako pozwany (Z. W. (1), zam. w Ł.) nie ma wpływu na powagę rzeczy osądzonej pomiędzy stronami postępowania rozpoznawczego i nie narusza też abstrakcyjnego charakteru weksla. Skoro więc powód nie był stroną postępowania II Nc 177/07, nie został przeciwko niemu wydany nakaz zapłaty i nie był zobowiązany do zapłaty należności z niego wynikającej, to wyegzekwowana od niego należność stanowi świadczenie nienależne, podlegające zwrotowi i szkodę w jego majątku podlegającą naprawieniu. W konsekwencji powód wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kwot 13.882,77 zł (z tytułu bezpodstawnego wzbogacenia) oraz 1.996,14 zł (z tytułu odszkodowania) - obie wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 30.10.2012r. do dnia zapłaty. Nadto domagał się zasądzenia na swoją rzecz od pozwanego kosztów procesu za obie instancje.

W odpowiedzi pozwana domagała się oddalenia apelacji, podtrzymując swe dotychczasowe stanowisko i podnosząc w szczególności, że dochowała należytej staranności w tym w zweryfikowaniu osoby, przeciwko której prowadziła egzekucję i nie wszczęła jej wobec osoby innej, niż dłużnik.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja zasługiwała na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności wskazać należy, że, bacząc na treść art. 382 kpc, sąd apelacyjny ma nie tylko uprawnienie, ale wręcz obowiązek rozważenia na nowo całego zebranego w sprawie materiału oraz dokonania własnej, samodzielnej i swobodnej oceny, w tym oceny zgromadzonych dowodów (vide: postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17.04.1998r., II CKN 704/97, OSNC 1998 nr 12, poz. 214). Sąd II instancji nie ogranicza się zatem tylko do kontroli sądu I instancji, lecz bada ponownie całą sprawę, a rozważając wyniki postępowania przed sądem I instancji, władny jest ocenić je samoistnie. Postępowanie apelacyjne jest przedłużeniem procesu przeprowadzonego przez pierwszą instancję, co oznacza, że nie toczy się on na nowo.

Zebrany w sprawie materiał dowodowy pozwolił Sądowi rozpoznającemu apelację na konstatację, że dokonane przez Sąd Rejonowy rozstrzygnięcie, jak i wnioski wywiedzione z przeprowadzonego postępowania dowodowego prowadzące do wydania zaskarżonego wyroku nie były prawidłowe. Sąd Okręgowy władny był zatem dokonać innej, niż Sąd Rejonowy, oceny okoliczności przywoływanych przez strony w toku postępowania sądowego przed obiema instancjami.

Przed wszystkim jednak na uwadze mieć należało, że nie może ostać się zarzut naruszenia zasady swobodnej oceny dowodów wyartykułowanej w przepisie art. 233 § 1 kpc, skoro poczynione przez Sąd I instancji ustalenia faktyczne były jednak prawidłowe. Zresztą, co istotne, nie były one nawet sporne między stronami. Niewłaściwie została jednak przeprowadzona analiza prawna zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego i niewłaściwie zostały wyciągnięte wnioski prawne, co skutkowało zmianą zaskarżonego orzeczenia.

Zważyć należało, że w realiach rozpoznawanej sprawy powód Z. W. (2) dochodził należności głównej, na którą składają się kwoty: 13.882,77 zł z tytułu bezpodstawnego wzbogacenia się pozwanej oraz kwoty 1.996,14 zł z tytułu odszkodowania za szkodę powstałą na skutek działania pozwanej.

Zdaniem Sądu II instancji roszczenie dochodzone przez powoda jest słuszne. W ocenie bowiem Sądu odwoławczego, dokonanej na podstawie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, nie ma wątpliwości, że postępowanie egzekucyjne prowadzone w sprawie KM 23683/12 przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Łasku M. K. było skierowane wobec niewłaściwej osoby, tj. Z. W. (1), zamieszkałego w K.. Tymczasem zważyć należało, że wierzycielska Spółka jako podstawę wniosku o wszczęcie egzekucji przedstawiła prawomocny nakaz zapłaty z dnia 22.03.2007r. wydany przez Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi, w którym to stroną pozwaną (zobowiązaną do zapłaty) był Z. W. (1), zam. w Ł., a jak się okazało na podstawie zebranego w sprawie materiału dowodowego, noszący drugie imię: A..

Zważyć należało, że istotną dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy, toczącej się w przedmiocie żądania powoda zapłaty od pozwanego kwoty z tytułu bezpodstawnego wzbogacenia oraz z tytułu odszkodowania, nie była kwestia źródła zobowiązania, tj. weksla in blanco, w związku z którym wydany został przedmiotowy nakaz zapłaty. W niniejszej sprawie ów weksel nie jest już przedmiotem badania Sądu, albowiem stanowił on podstawę wydania nakazu zapłaty przez Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi. Także prawidłowość przeprowadzenia tamtego postępowania nie jest przedmiotem oceny w niniejszej sprawie. Sąd Okręgowy nie akceptuje w konsekwencji stanowiska Sądu I instancji, który de facto odwołuje się do abstrakcyjnego charakteru zobowiązania będącego podstawą wydania nakazu zapłaty przez Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi. Ta okoliczność nie jest istotna z punktu widzenia niniejszego postępowania. Ocena bowiem roszczenia z weksla, jak i sprawdzenie prawidłowości ciągu indosów należała do Sądu Rejonowego dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi, który wydawał nakaz zapłaty z dnia 22.03.2007r. W

aktualnie rozpoznawanej sprawie jej istota sprowadzała się do poddania analizie stanowisk stron postępowania oraz zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego w kierunku stwierdzenia, czy powód Z. W. (1) był właściwą osobą, wobec której winna zostać skierowana przeprowadzona z wniosku (...) Sp. z o.o. w S. egzekucja przysługujących jej należności. Odpowiedź na to pytanie może być w ocenie Sądu II instancji tylko negatywna, co w konsekwencji oznacza słuszność już co do zasady żądania powoda. Rację ma przy tym powód, że w postępowaniu egzekucyjnym nie ma znaczenia, jakie dowody posłużyły do rozstrzygnięcia sprawy sądowej. Egzekucja była prowadzona na podstawie tytułu wykonawczego, jakim był ów nakaz zapłaty, a zatem, to jego treść jest w sprawie niniejszej istotna. Rację ma przy tym powód, iż w postępowaniu egzekucyjnym nie podlega merytorycznej ocenie podstawa wniosku o wszczęcie tego postępowania. Przepis art. 804 kpc wprowadza bowiem wyraźne rozgraniczenie postępowania rozpoznawczego i egzekucyjnego. Stwierdza się, że zadanie organu egzekucyjnego polega na wykonaniu tytułu wykonawczego, a nie weryfikowaniu zasadności i wymagalności obowiązku objętego tytułem, gdyż badanie merytoryczne tego obowiązku spoczywa w gestii sądu w postępowaniu rozpoznawczym poprzedzającym postępowanie egzekucyjne. W postępowaniu egzekucyjnym istotną jest natomiast tożsamość osób, których dotyczy nakaz zapłaty oraz wnioski o wszczęcie postępowania egzekucyjnego. Wierzyciel (w niniejszej sprawie pozwana) nie może skutecznie powoływać się na okoliczność, że weksel, na podstawie którego został wydany nakaz zapłaty został wystawiony przez Z. W. (1), albowiem okoliczność tę badał już i uczynił przedmiotem swego rozstrzygnięcia Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi - w sytuacji, gdy ów nakaz zapłaty dotyczył innej osoby, tj. faktycznie Z. W. (1) – osoby zamieszkałej w Ł., co wynikało z treści pozwu, a i było wiadome pozwanej (...) Sp. z o.o., wobec treści korespondencji prowadzonej przez powoda z pozwaną Spółką.

Dostrzec dodatkowo należy, że zarówno (...) Sp. z o.o., jak i J. F. konsekwentnie w pismach procesowych postępowania sądowego i egzekucyjnego wskazywali, że dłużnikiem jest Z. W. (1) zamieszkały w Ł.. Nadto, co też jest w sprawie istotne, sama pozwana wystąpiła z wnioskiem o nadanie klauzuli wykonalności na skutek przejścia uprawnień, wskazując, jako dłużnika Z. W. (1) zamieszkałego przy ul. (...) w Ł. (k. 2 akt II 1 Co 3397/11). Nadto Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi postanowieniem z dnia 6.07.2012 r. oddalił wniosek powoda o dokonanie wykładni nakazu zapłaty z dnia 22.03.2007 r., stwierdzając, że wykładni może dokonać Sąd z urzędu lub na wniosek strony, zaś skutecznego wniosku w tym przedmiocie nie może jednak złożyć osoba zainteresowana, która twierdzi, że nie jest stroną pozwaną (k. 47-48).

W dalszej kolejności należało rozważyć dochodzone niniejszym roszczenie powoda w kontekście przywołanych przez niego przepisów art. 405 kc i art. 415 kc. Wprawdzie powód zgodnie z zasadą iura novit curia nie ma obowiązku przytoczenia podstawy prawnej dochodzonego roszczenia (por. wyrok SN z dnia 20.02.2008r., II CSK nr 449/07, Lex nr 442515), jednak, gdy to uczyni, Sąd rozpoznający sprawę musi okoliczność tę uwzględnić. Jak wynika bowiem z wyroku wydanego przez Sąd Najwyższy w dniu 27.10.1999r. w sprawie III CKN 407/98, (LEX nr 50697) wprawdzie kwalifikacja prawna dochodzonego roszczenia należy do sądu, ale nie można wykluczyć, że powołanie przez stronę określonej normy prawa materialnego jako mającej stanowić podstawę rozstrzygnięcia o tym roszczeniu wiąże sąd w tym sensie, że stanowi uzupełnienie okoliczności faktycznych określających żądania pozwu (art. 321 § 1 k.p.c. w zw. z art. 187 par. 1 k.p.c.). Ponadto w orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że wskazanie przez powoda przepisów prawa materialnego mających stanowić podstawę prawną orzeczenia, chociaż nie jest wymagane zgodnie z art. 187 § 1 kpc i zasadą da mihi factum dabo tibi ius, to nie pozostaje bez znaczenia dla przebiegu i wyniku sprawy, gdyż pośrednio określa także okoliczności faktyczne uzasadniające żądanie pozwu (zob. m. in. wyrok z dnia 23 lutego 1999 r., I CKN 252/98, OSNC 1999 nr 9, poz. 152; wyrok z dnia 27 października 1999 r. III CKN 407/98, LexPolonica nr 402137 oraz wyrok z dnia 17 grudnia 2003 r., IV CK 305/02, LexPolonica nr 365240).

W powyższym kontekście uznać należało, że powód wyraźnie sprecyzował podstawę dochodzonego przez siebie roszczenia. W zakresie zasądzenia kwoty 13.882,77 zł należało zatem zbadać, czy na kanwie okoliczności faktycznych niniejszej sprawy doszło do bezpodstawnego wzbogacenia się pozwanej kosztem powoda. Przepis art. 405 kc stanowi, że kto bez podstawy prawnej uzyskał korzyść majątkową kosztem innej osoby, obowiązany jest do wydania korzyści w naturze, a gdyby to nie było możliwe, do zwrotu jej wartości. Bezpodstawne wzbogacenie jest zatem szczególnym zdarzeniem prawnym, w wyniku którego bez podstawy prawnej powstaje nowa sytuacja, polegająca

na wzroście majątku po stronie podmiotu wzbogaconego, kosztem jednoczesnego pogorszenia sytuacji majątkowej osoby zubożonej. Bezpodstawne wzbogacenie jest samoistnym źródłem zobowiązania (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2.08.2007 r., V CSK 152/2007, LexPolonica nr 1536113), a podmiot, który został bezpodstawnie wzbogacony, ma obowiązek zwrotu nienależnej korzyści (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20.12.2006 r., IV CSK 272/2006, LexPolonica nr 1079207). Celem roszczenia o wydanie bezpodstawnego wzbogacenia jest przywrócenie równowagi zachwianej nieuzasadnionym przejściem jakiejś wartości z jednego majątku do drugiego (wyrok SN z dnia 13 maja 1988 r., III CRN 83/88, OSNCP 1989, nr 5, poz. 84, OSPiKA 1989, z. 7-12, poz. 149, PiP 1990, z. 5, s. 114).

Ponadto na uwadze mieć trzeba, że dyspozycja art. 405 kc wyznacza trzy podstawowe przesłanki do powstania roszczenia o zwrot wzbogacenia, mianowicie: wymaga się, aby doszło do wzbogacenia majątku jednej osoby, uzyskanego kosztem majątku innej osoby, by wzbogacenie i zubożenie pozostawało ze sobą w związku w tym znaczeniu, że wzbogacenie jest wynikiem zubożenia, a zatem by miały wspólne źródło, oraz by wzbogacenie nastąpiło bez podstawy prawnej. W judykaturze podkreślono, że bez znaczenia jest, w wyniku jakiego zdarzenia nastąpiło wzbogacenie; może to być działanie wzbogaconego, zubożonego, osoby trzeciej, a także jakiegokolwiek inne zdarzenie. Istotnym jest jedynie, by w wyniku tego zdarzenia nastąpiło przesunięcie korzyści z majątku zubożonego do majątku wzbogaconego (wyrok SN z dnia 23 listopada 1998 r., II CKN 58/98, LEX nr 55389). Dodatkowo przyjęto, iż dla istnienia wzbogacenia w rozumieniu art. 405 k.c. nie ma znaczenia wina wzbogaconego lub jakiegokolwiek inna forma jego uchybienia lub zaniedbania, bezprawność ani związek przyczynowy w ujęciu art. 361 § 1 k.c. (wyrok SN z dnia 28 kwietnia 1999 r., I CKN 1128/97, niepubl.). Zauważono także, że dla istnienia bezpodstawnego wzbogacenia nie ma znaczenia ani wiedza, ani wola osoby wzbogaconej, a do bezpodstawnego wzbogacenia może dojść nawet wbrew woli tej osoby (wyrok SN z dnia 9 stycznia 2002 r., V CKN 641/00, LEX nr 54331).

W ocenie Sądu II instancji nie ma wątpliwości co do dwóch pierwszych przesłanek bezpodstawnego wzbogacenia, albowiem bezspornie pozwana wyegzekwowała od powoda w trybie postępowania egzekucyjnego określoną kwotę, o którą się wzbogaciła, a która to jednocześnie zubożyła powoda. Nadto owo przesunięcie majątkowe odbyło się kosztem powoda, przeciwko któremu nie był skierowany wydany w sprawie II Nc 177/07 nakaz zapłaty z dnia 22.03.2007r. Stwierdzić przeto należało, że i trzecia przesłanka uzasadniająca roszczenie powoda o zasądzenie należności z tytułu bezpodstawnego wzbogacenia, tj. działanie pozwanej bez podstawy prawnej, została spełniona. Brak podstawy prawnej ujmowany jest w judykaturze i piśmiennictwie w sposób zobiektywizowany - jako brak tytułu prawnego, legitymizującego przesunięcie korzyści majątkowej do majątku wzbogaconego (przysporzenie majątkowe dokonywane jest bez prawnego uzasadnienia). Brak podstawy prawnej oznacza brak (lub odpadnięcie) "celu prawnego", czyli *causa* świadczenia. Niewątpliwie doszło do wyegzekwowania należności od niewłaściwej osoby, skoro pozwana, działając zresztą jako profesjonalista, nadto reprezentowana w postępowaniu egzekucyjnym przez fachowego pełnomocnika, wszczęła egzekucję przeciwko osobie zidentyfikowanej na podstawie nr dowodu osobistego pomijając przy tym jednak nie tylko fakt, że nakaz zapłaty został wydany w postępowaniu, w którym złożono pozew przeciwko Z. W. (1) zamieszkałemu w Ł., ale i nawet treść własnego wniosku o nadanie klauzuli wykonalności wskutek przejścia uprawnień, w którym również jako dłużnika wskazano Z. W. (1) z Ł.. Pozwana nie podjęła starań w kierunku wyjaśnienia, czy Z. W. (1) z Ł. oraz Z. W. (1) z K. to jedna i ta sama osoba, czy też może są to jednak dwie różne osoby. Braku takiego wyjaśnienia nie konwaliduje poszukiwanie dłużnika na podstawie numeru dowodu osobistego, skoro ono właśnie doprowadziło do wszczęcia egzekucji przeciwko niewłaściwej osobie.

Tej nieprawidłowości nie dostrzegł i nie sanował również Sąd I instancji, który, co istotne, dysponował materiałem dowodowym wzbogaconym nadto o załącznik nr 1 do cesji wierzytelności 03/09/2006 stanowiący *de facto* spis wierzytelności upadłej spółki (...), w którym to pod poz. 32 wskazano wprost na dłużnika Z. W. (1) zamieszkałego w Ł., a nie na Z. W. (1) zamieszkałego w K..

W efekcie powyższych rozważań prawnych należało uznać za zasadne dochodzone z tytułu bezpodstawnego wzbogacenia roszczenie powoda opiewające na kwotę 13.882,77 zł Taka to bowiem kwota (nieuwzględniająca kosztów niezbędnych do prowadzenia egzekucji, oddzielnie dochodzonych przez powoda jako odszkodowanie) została wyegzekwowana od powoda w drodze skierowanej do niewłaściwej osoby egzekucji.

Powód dochodził w niniejszym postępowaniu również kwoty 1.996,14 zł z tytułu odszkodowania za szkodę powstałą na skutek działania pozwanego, przy czym za podstawę prawną tak sformułowanego roszczenia podał przepis art. 415 kc. Stanowi on, że kto z winy swej wyrządził drugiemu szkodę, obowiązany jest do jej naprawienia. Do przesłanek odpowiedzialności deliktowej należą: zdarzenie, z którym system prawny wiąże odpowiedzialność na określonej zasadzie, oraz szkoda i związek przyczynowy między owym zdarzeniem a szkodą. Przytoczony wyżej przepis stanowi, że sprawca ponosi odpowiedzialność deliktową na zasadzie winy. Ustawodawca nie definiuje pojęcia winy. W judykaturze i piśmiennictwie przyjmuje się, że zawinione mogą być kwalifikowane wyłącznie zachowania bezprawne, przy czym za bezprawne należy kwalifikować czyny zakazane przez przepisy prawne obowiązujące w Polsce, bez względu na ich źródła, jak i za bezprawne uznaje się także zachowania sprzeczne z zasadami współżycia społecznego albo dobrymi obyczajami, a więc normami moralnymi powszechnie akceptowanymi w całym społeczeństwie lub grupie społecznej, nakazującymi lub zakazującymi określonego zachowania, mimo iż nie jest ono nakazane lub zakazane normą prawną (por. Z. Banaszczyk (w:) K. Pietrzykowski, Komentarz, t. I, 2005, nb 23; G. Bieniek (w:) G. Bieniek, Komentarz, t. I, 2009, s. 296-297; W. Czachórski (w:) System prawa cywilnego, t. III, cz. 1, s. 534; W. Dubis (w:) E. Gniewek, Komentarz, 2008, art. 415, nb 12; P. Machnikowski (w:) System prawa prywatnego, t. 6, s. 381; Z. Radwański, A. Olejniczak, Zobowiązania, 2008, nb 500).

Wbrew stanowisku Sądu I instancji wyrażonemu w pisemnych motywach uzasadnienia zaskarżonego orzeczenia, rzeczą powoda nie było wykazanie, że pozwana nabywając wierzytelność z tytułu wykonawczego z postaci nakazu zapłaty z dnia 22.03.2007r. znajdowała się w złej wierze. Tego typu okoliczność nie podlega w żadnej mierze ocenie w niniejszym postępowaniu. Rzeczą powoda było natomiast wykazanie (ale i obowiązkowi temu, zgodnie z regułą z art. 6 kc powód podolał), że pozwana, mimo istnienia po jej stronie możliwości prawidłowego zweryfikowania osoby dłużnika (i to tym bardziej gdy się uwzględni charakter jej działalności) skierowała i prowadziła egzekucję przeciwko niewłaściwej osobie, ignorując zgłaszane jej stanowisko powoda oraz dostępne informacje o podmiocie, przeciwko któremu wszczęte zostało postępowanie sądowe w sprawie II Nc 177/07, jak i nawet własny wniosek o nadanie klauzuli wykonalności. Stwierdzić zatem trzeba, że niewątpliwie w wyniku skierowanej do niewłaściwej osoby egzekucji powód zmuszony został ona do poniesienia kosztów postępowania egzekucyjnego.

Również obrona racji powoda związana była z koniecznością ponoszenia określonego rodzaju wydatków. Powód wykazał koszty jakie poniósł w sprawie zasadnie kwalifikując je jako szkodę powstałą w wyniku działania pozwanej. Co do zasady nie były one kwestionowane przez pozwaną. Analiza tych kosztów pozwala przyjąć, że były one niezbędne i tym samym zasługiwało na uwzględnienie zgłoszone w tym zakresie żądanie.

Mając powyższe na względzie Sąd Okręgowy, działając z mocy art. 386 § 1 kpc, zmienił zaskarżony wyrok i powództwo w całości uwzględnił.

O kosztach orzeczono na podstawie art. 98 i 108kpc oraz Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawych (...).